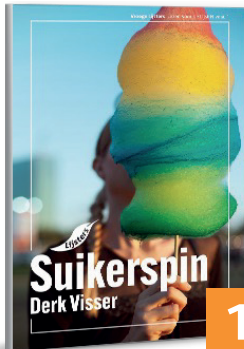

De boeken binnen het thema oorlog gaan over de ervaringen van mensen en jongeren tijdens oorlogen. De verhalen gaan over moed, overleving, en de menselijke geest.

1

Suikerspin

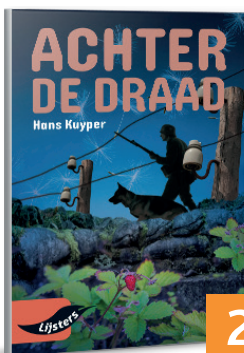
Derk Visser

Leesniveau 1
Vroege Lijsters
Vanaf 10 jaar

Armoede Familie
Opgroeien

“ Zoë begint te huilen. Ze drukt haar benen tegen elkaar en probeert met twee handen haar kruis te verbergen. 'Wat doe je?' 'Ik kon het niet meer ophouden.' 'Fuck.' 'Ik had gezegd dat ik moest.' 'Je gaat toch niet staan piesen in een pashokje?' Ik kijk naar de kleine plas die onder het gordijn door de winkel in loopt. Snel zet ik mijn voet ervoor en veeg het terug ons hokje in. Zoë blijft met haar handen voor haar kruis staan en begint harder te huilen. Ik druk haar mond dicht, maar ze blijft doorgaan. 'Is er iets?' hoor ik aan de andere kant van het gordijn vragen. Easy! 'Nee, hoor.' Mijn stem slaat over. 'Ik hoor iemand huilen.' 'Haar cavia is doodgegaan,' zeg ik zo rustig mogelijk. 'Daar moest ze opeens aan denken.' 'Je mag niet met z'n tweeën in een pashokje.' Met een korte ruk wordt ons gordijn opengetrokken. Van schrik stopt Zoë met huilen. En van schrik doe ik een stap naar achter. Midden in de plas. Easy kijkt naar de grond. Ze moest huilen,' zeg ik snel. Ik stap uit de plas en stamp mijn schoenen droog. 'Nogal veel.' Zoë veegt haar tranen weg. In haar kruis is nu duidelijk de natte plek te zien. 'Het was haar enige cavia,' zeg ik. 'Een kind van die leeftijd kan dan heel verdrietig zijn.' 'Wat heb jij onder dat spijkerjackje aan?' vraagt Easy. 'Hoezo?' 'Je ging hier met een topje naar binnen, maar dat zie ik nergens meer.' 'Mama! Ik ga op mijn tenen staan en zwaai naar een vreemde vrouw aan het andere eind van de winkel. Easy kijkt om. 'Rennen!' schreeuw ik. Zoë schiet weg. Easy grijpt mijn arm, maar ik ruk me los. Ik vlieg door het gangpad met de rokjes, langs de aanbiedingen. Ik ren door het beveiligingspoortje de drukte van het winkelcentrum in. Na een kort sprintje ga ik weer normaal lopen, anders valt het op. Alleen zie ik Zoë nergens meer. ”

Copyright © Derk Visser en uitgegeven met een licentie van Uitgeverij Gottmer

2

Achter de draad

Hans Kuyper

Leesniveau 1
Vroege Lijsters
Vanaf 10 jaar

Verzet Familie Verlies

“ Mars knijpt een oog dicht, richt zorgvuldig en trekt de pees uit. Twee, drie tellen, langer kan hij niet wachten, dan gaat zijn arm trillen van de ingehouden kracht en is het zeker dat hij mist. Mars haalt diep adem en ontspant zijn vingers. De boog zingt zacht terwijl de pijl gelanceerd wordt en de open plek oversteekt, vreemd zwabberend alsof hij niet zeker is van de weg, en uiteindelijk neervalt in het gras een meter of twee bij de haas vandaan. Waardeloos schot. De haas schrikt er niet eens van, hij blijft rustig zitten en draait alleen zijn kop in Mars' richting. Misschien is het verbeelding, maar er lijkt een zweem van een lachje te verschijnen, een glimlach van enorm oor tot enorm oor. Kunnen hazen lachen? Opeens suist er iets over Mars' linkerschouder. Een schicht, een beweging die zo snel gaat dat Mars pas ziet wat het is als de haas geraakt wordt, vol in zijn hals en met zo'n kracht dat het dier wordt meegesleept tot tegen de ranke voet van de berk. De haas gilt, hard en hoog. Dan ligt hij daar, gespietst aan de boom, en trapt nog wat met zijn achterpoten, de ogen wijd open en een dun straaltje bloed uit de naar adem happende bek. Met nog een laatste stuip trekking verslapt hij eindelijk, de kop knikt voorover. 'Slecht schot,' zegt een harde stem achter Mars. 'Ik had hem wat lager moeten raken.' Mars draait zich om. Tussen de druipende struiken staat een man in een hooggesloten, blauw jasje met acht glimmende knopen. Aan zijn voeten draagt hij zwarte laarzen waar vreemd genoeg haast geen zand aan plakt en op zijn hoofd staat een hoge officierspet. Boven zijn indrukwekkende blonde snor fonkelt de zon in twee brillenglazen, rond als fietswielen. Maar Mars heeft vooral oog voor de boog die de man in zijn linkerhand heeft, een prachtig slank wapen van verlijmde stroken glanzend hout. Een echte Vlaamse boog. 14 'Ik ken jou wel,' zegt de man. 'Jij bent toch Mars, van de Kemkeshoeve? Ik zie je op zondag weleens bij de schutterij.' Mars zegt niks. Hij kent de man ook. Dit is luitenant-generaal Terwisga, de commandant van het veldleger. ”

Copyright © 2014 Hans Kuyper en uitgegeven met een licentie van Uitgeverij Leopold

3

Soldaat Wojtek Bibi Dumon Tak

Leesniveau 1
Vroege Lijsters
Vanaf 10 jaar

Avontuur Trots
Heldendaad

“ De dalmatiër had geen naam. Hij had er vast ooit een gehad, maar zijn nieuwe baasje, een Britse officier, had niet de moeite genomen ernaar te vragen, dus noemde iedereen hem gewoon dalmatiër. Sinds hun ontmoeting waren hij en Wojtek onafscheidelijk. Gelukkig, want de soldaten kregen steeds minder tijd om met Wojtek te stoeien. Pjotr was samen met zijn vrienden ingedeeld bij het onderdeel bevoorrading. Ze moesten de voedsel- en watervoorraden aanvullen. Tenten, olie en veldbedden vervoeren. En later, als ze dichterbij het oorlogsfront waren aangekomen, moesten ze zelfs met bommen en granaten gaan rijden. Intussen joegen Wojtek en de dalmatiër iedere dag achter elkaar aan. Ze renden tussen de tenten door en draaiden om elkaar heen. Wie ergens een stofwolk rond zag wervelen wist dat de beer en de hond weer bezig waren. Wojtek groeide en groeide, en op een dag zei Stanislav tegen Lolek: 'Die beer is dubbel zo groot geworden, en nog krijgt hij de staart van die dalmatiër niet te pakken. Zie je wel?' Maar Lolek haalde zijn schouders op en zei dat het best anders had kunnen lopen omdat beren nu eenmaal altijd wilde dieren bleven, ook al had je ze getemd. ”

Copyright © 2008 Bibi Dumon Tak en uitgegeven met een licentie van Em. Querido's Uitgeverij, Amsterdam

4

Noem geen namen Astrid Sy

Leesniveau 1
Jonge Lijsters
Vanaf 13 jaar

Verraad Angst
Loyaliteit

“ ‘Als Rosie in de Crèche wil gaan wonen, hebben we daar niets over te zeggen. Ze is dan in elk geval een tijdje beschermd tegen’ – hij keek even naar Esther, die met angstige blik haar ruziënde familie gadesloeg – ‘deportatie.’ ‘Ze hoort hier bij ons. We moeten bij elkaar blijven, dat is het veiligst,’ zei Rosies moeder venijnig tegen haar man. Haar gezicht was rood aangelopen. ‘Ma, snap je het dan niet? Zolang ik voor de Crèche werk, ben ik juist veilig.’ ‘En wij dan? Of maakt het je niets meer uit wat er met ons gebeurt?’ vroeg Izaak. ‘Je weet dat dat niet waar is.’ Zijn woorden staken haar meer dan ze liet merken. Ze voelde dat haar keel werd dichtgeknepen en besloot het over een andere boeg te gooien. ‘Laten we dan gaan schuilen! Zoals de familie Wertheim en Bertie van Praag. Ben kan ons helpen, hij weet vast wat we moeten doen.’ Nu werd haar vader ook kwaad. ‘Rosie, ik wil hier beslist niets over horen. Dat is veel te gevaarlijk.’ ‘En wat gebeurt er als we op transport moeten en niet komen opdagen? Moeten er dan andere mensen voor ons in de plaats?’ vroeg Izaak. Rosie herkende zijn nijldige blik in die van haarzelf. En in die van haar moeder. Zo hetzelfde en toch heel anders. Zo lijnrecht tegenover elkaar. ‘Ook niet als het je leven redt?’ zei Rosie. ‘Vluchten, schuilen – gekkigheid! Ik wil er niets meer over horen en al helemaal niet met Esther erbij,’ sprak haar moeder. ‘Rosie, als je in de Crèche wilt gaan wonen, moet je dat doen. Dat is jouw keus. Maar wat wij doen, is de onze,’ zei haar vader streng. Deze koele houding was Rosie niet van hem gewend. En die raakte haar meer dan alles wat er tot nu toe gezegd was. ‘Nou, dat is dan geregeld! Ik vertrek morgen!’ riep ze met trillende stem. Haar moeder begon te huilen en rende de woonkamer uit. ‘Ben je nou tevreden?’ vroeg Izaak. Toen Izaak en haar vader haar moeder achterna waren gegaan, rende Esther naar Rosie toe en legde haar hoofd op haar arm. ‘Wil je niet toch hier blijven?’ fluisterde ze. Zachtjes aaide Rosie over het hoofd van haar zusje. ‘Nee, ik moet terug,’ was het enige wat ze kon uitbrengen. ”

Copyright © 2021 Astrid Sy en uitgegeven met een licentie van uitgeverij Luitingh-Sijthoff bv, Amsterdam